

Κώστας Θέος

ΓΝΩΜΗ

Η ώρα της ελληνικής βιομηχανίας

Την ώρα που η χώρα αναζητεί την αναπτυξιακή της κατεύθυνση μετά την κρίση, έχει σημασία να εξηγήσουμε τους λόγους για τους οποίους η προσοχή μας πρέπει να στραφεί κυρίως προς την κατεύθυνση της βιομηχανίας και της ενίσχυσης της παραγωγής. Γιατί βιομηχανία;

1 Γιατί αν θέλουμε η έξοδος από την κρίση να είναι διατηρήσιμη και πραγματικά να προστατέψουμε τη χώρα από παρόμοιες κρίσεις στο μέλλον, οφείλουμε να αντιμετωπίσουμε το μείζον διαρθρωτικό πρόβλημα της οικονομίας και βασικό αίτιο της κρίσης: δεν παράγουμε αρκετά, ιδίως διεθνώς εμπορεύσιμα αγαθά. Το πιστοποιούν τα στοιχεία, το γνωρίζει εμπειρικά ο κάθε πολίτης, ενίστε και με την υπερβολή του μηδενιστικού και αβασίμου στερεοτύπου: «δεν παράγουμε τίποτα».

Μεταξύ των χωρών της ΕΕ, η Ελλάδα έχει από τα χαμηλότερα ποσοστά συμμετοχής της μεταποίησης στο ΑΕΠ και από τα χαμηλότερα ποσοστά εξαγωγών αγαθών.

Αυτές τις παθολογικές χρειάζεται να διορθώσουμε εάν θέλουμε πραγματικά να έχουμε βιώσιμη οικονομία.

2 Γιατί δεν υπάρχουν μαγικές λύσεις για την ανάπτυξη και την αύξηση των εισοδημάτων που χάθηκαν στην κρίση; το ΑΕΠ αυξάνεται κυρίως μέσω της παραγωγής και των εξαγωγών. Αύξηση της κατανάλωσης χωρίς αύξηση της παραγωγής σημαίνει επιστροφή στη «φούσκα» και στην κρίση.

3 Γιατί – κάτι που οι περισσότεροι αγνοούν – σχεδόν το 1/3 του ΑΕΠ και της απασχόλησης οφείλεται στη μεταποίηση (στοιχεία μελέτης IOBE), παρά το συγκριτικά με άλλες χώρες μικρό μέγεθός της. Η βιομηχανία έχει μεγάλες πολλαπλασιαστικές επιδράσεις, μεταξύ άλλων λόγω της προκαλούμενης μεγάλης ζήτησης αγαθών και υπηρεσιών ως εισροές και εκροές και των υψηλότερων αμοιβών. Συγκριτικά, κόντρα στην επικρατούσα αντίληψη, η

συνολική επίδραση του τουρισμού είναι σημαντικά μικρότερη, περίπου 20% του ΑΕΠ (στοιχεία World Travel & Tourism Council).

4 Γιατί – κάτι που επίσης οι περισσότεροι αγνοούν – η μεταποίηση είναι από τους μεγαλύτερους εργοδότες της χώρας με 370.000 άμεσες θέσεις εργασίας, όσες περίπου αθροιστικά και στις υπηρεσίες καταλυμάτων και εστίασης.

5 Γιατί η μεταποίηση προσφέρει αμοιβές κατά μέσο όρο 34% υψηλότερες από την υπόλοιπη οικονομία και κατά κανόνα σταθερές θέσεις εργασίας δωδεκάμηνης απασχόλησης.

6 Γιατί η μεταποίηση έχει σημαντική γεωγραφική διασπορά στην Ελληνική Περιφέρεια, ενώ το 85% της τουριστικής δαπάνης συγκεντρώνεται σε μόλις 5 Περιφέρειες, με τις υπόλοιπες 8 να μοιράζονται το 15% (στοιχεία Ινστιτούτο ΣΕΤΕ).

Μεταξύ των χωρών της ΕΕ, η Ελλάδα έχει από τα χαμηλότερα ποσοστά συμμετοχής της μεταποίησης στο ΑΕΠ και από τα χαμηλότερα ποσοστά εξαγωγών αγαθών. Αυτές τις παθολογικές χρειάζεται να διορθώσουμε εάν θέλουμε πραγματικά να έχουμε βιώσιμη οικονομία

7 Γιατί η ανάπτυξη της παραγωγής και της βιομηχανίας είναι μονόδρομος αν θέλουμε να συμμετέχουμε στις ραγδαίες εξελίξεις της 4ης βιομηχανικής επανάστασης. Η ελληνική βιομηχανία, παρά τη μικρή άμεση συμμετοχή της στο ΑΕΠ, βρίσκεται πίσω από το 36% των δαπανών έρευνας και ανάπτυξης της χώρας.

8 Γιατί η σύγχρονη μεταποίηση λειτουργεί με αίσθημα κοινωνικής ευθύνης και με υψηλή συμμόρφωση όσον αφορά τις εργασιακές σχέσεις και την προστασία των εργαζομένων, τις φορολογικές υποχρεώσεις και την προστασία του περιβάλλοντος.

9 Γιατί μέσα από την επόδου αναδιάρθρωση που προκάλεσε η κρίση, η βιομηχανία συμβάλλει ήδη σημαντικά στην ανάκαμψη: η απασχόληση στη μεταποίηση αυξάνεται με διπλάσιο ρυθμό από το σύνολο της οικονομίας, οι εξαγωγές αγαθών καταρρίπτουν διαδοχικά ρεκόρ την τελευταία τριετία και το 2018 είναι 10,5 δισ. ευρώ υψηλότερες σε σχέση με 10 χρόνια πριν, ενώ του τουρισμού, 3 δισ. ευρώ υψηλότερες.

10 Γιατί, αν και ελάχιστοι το γνωρίζουν, προϊόντα της ελληνικής βιομηχανίας εξάγονται πια σχεδόν παντού, ακόμη και στα πιο απομακρυσμένα μέρη του κόσμου. Πολλές επιχειρήσεις, συχνά άγνωστες στο ευρύ κοινό, ανταγωνίζονται τις παγκόσμιες αγορές από την Ελλάδα, προσφέροντας άρτια και state of the art προϊόντα.

11 Γιατί μέσα στη μεγαλύτερη κρίση της πρόσφατης ιστορίας, σε συνθήκες πρωτόγνωρης αστάθειας και αβεβαιότητας, χωρίς λειτουργικό τραπεζικό σύστημα, με capital controls, τεράστιο country risk και με τραυματισμένο το brand name της χώρας, η βιομηχανία κατάφερε όχι μόνο να ορθοποδήσει αλλά και να διευρύνει σημαντικά τις εξαγωγές της. Αυτό οφείλεται σχεδόν αποκλειστικά στο ανθρώπινο δυναμικό της, εργαζομένων και διοικήσεις, και είναι ενδεικτικό των δυνατοτήτων του τομέα.

12 Γιατί έχουμε αναμφισβήτητο ένα ισχυρό συγκριτικό πλεονέκτημα στον τομέα του τουρισμού, που όμως το αξιοποιούμε ελάχιστα και δεκαετίες. Μπορεί να προσφέρει περισσότερο, αλλά το μεγάλο περιθώριο βελτίωσης, το upside της οικονομίας, βρίσκεται στη βιομηχανία. Η Πορτογαλία, χώρα συγκρίσιμη από πολλές απόψεις, έχει εισπράξεις από τον τουρισμό λίγο υψηλότερες από την Ελλάδα, αλλά και σχεδόν διπλάσιες εξαγωγές αγαθών!

Πώς μπορεί...

Πρέπει λοιπόν και μπορούμε να έχουμε μια ανταγωνιστική βιομηχανία που καινοτομεί, παράγει, εξάγει, δημιουργεί εισοδήματα και θέσεις εργασίας.

Πολλά θα μπορούσαν να συμβάλουν σε αυτή την κατεύθυνση, ωστόσο το μείζον είναι ότι οι ελληνικές επιχειρήσεις κατάφεραν ό,τι κατάφεραν όντας αντιμέτωπες με μοναδικά εμπόδια που σχεδόν κανένας από τους ανταγωνιστές της δεν αντιμετώπιζε στην υπόλοιπη Ευρώπη. Αυτά είναι γνωστά: υψηλότερο κόστος ενέργειας, υπέρρογκες ασφαλιστικές εισφορές, φορολογικές αποβέσεις-αντικίνητρο στις επενδύσεις, ελλιπής χρηματοδότηση, γραφειοκρατία.

Η αντιμετώπιση των εμποδίων αυτών πρέπει να προταχθεί, στο πλαίσιο ενός συνεκτικού και ολοκληρωμένου εθνικού σχεδίου βιομηχανικής στρατηγικής, που θα συναρθρωθεί με τις αντίστοιχες προτεραιότητες σε ευρωπαϊκό επίπεδο.

Ο κ. Κώστας Θέος είναι διευθυντής της αστικής μη κερδοσκοπικής εταιρείας «Ελληνική Παραγωγή – Συμβούλιο Βιομηχανιών για την Ανάπτυξη».

